

Vergaderjaar 1986–1987 Nr. 2c

19372

Wijziging van de Waarborgwet 1950 (Waarborgwet 1986)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 19 november 1986

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van de vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de P.v.d.A.

Hoofddoel privatisering

De leden van de P.v.d.A.-fractie maakten uit de woorden van de eerste ondergetekende en ook uit de schriftelijke stukken op dat kwaliteitscontrole niet gezien wordt als overheidstaak tenzij de volksgezondheid in het geding is. Deze benadering leek hen wel erg generaliserend.

Inderdaad zou een dergelijke benadering erg generaliserend zijn. Door genoemde leden wordt echter geen recht gedaan aan de strekking van hetgeen door de eerste ondergetekende bij de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer is gezegd en aan hetgeen in de schriftelijke stukken is verwoord. In de memorie van antwoord is gesteld (Kamerstukken II 1985/86, 19372, nr. 5, blz. 2) dat bij kwaliteitswaarborging aan de hand van de te beschermen belangen dient te worden gezien of een wettelijk instrumentarium geboden is en zo ja, welk. Voorts is aangegeven (blz. 3) dat, al naar gelang het accent van regelgeving meer ligt bij kwaliteitsaanduiding, een zuiver privaatrechtelijke oplossing eerder in aanmerking zal komen en naar gelang ook andere belangen meespelen (zoals de volksgezondheid bij de warenwetgeving) een overheidsbemoeyenis meer in de rede ligt. Deze benadering mag bepaald niet versmald worden tot de stelling dat uitsluitend wanneer de volksgezondheid in het spel is er door ons een taak voor de overheid wordt gezien. Het tegendeel blijkt alleen al uit het feit dat wij voorstellen om voor het waarborgen van edelmetalen voorwerpen – waar het om de belangen van ordelijk economisch verkeer en consumentenbescherming gaat – een wettelijke verplichting tot het waarborgen te handhaven. Mondeling heeft de eerste ondergetekende woorden van gelijke strekking gesproken (Handelingen II 1985/86, blz. 5594), ook aangevend dat het van de situatie afhangt wat wenselijk en nodig is en dat het er om gaat dat een en ander van geval tot geval kan worden bekeken. Zo zal ook per geval gezien dienen te worden of ook de uitvoering van regelgeving aan de overheid zelf moet worden voorbehouden. In het geval van de Waarborgwet zijn wij van mening dat daartoe geen dwingende redenen aanwezig zijn.

Conflicterende belangen

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen zich voorts af of de vrees niet gerechtvaardigd is, dat de door de Federatie Goud en Zilver op te richten naamloze vennootschap die de waarborgtaak van de Dienst van de Waarborg gaat overnemen, de belangen van de consument niet als haar eerste zorg zal zien.

Deze vrees achten wij niet gegrond. De private waarborginstelling is, wie ook de aandeelhouders zijn, gebonden aan de wettelijke bepalingen (zie met name het in artikel I, onderdeel H, voorgestelde artikel 7, tweede lid). Ook de overheid blijft betrokken (zie artikel 7, derde lid). Daarnaast zijn wij ervan overtuigd, dat degenen die bedrijfsmatig betrokken zijn bij de vervaardiging of verhandeling van edelmetalen voorwerpen, voor het welzijn van hun onderneming in hoge mate afhankelijk zijn van het vertrouwen, dat zij bij de consument weten op te roepen. Het belang bij een goede naleving van de wet loopt in deze branche voor ondernemers en consumenten geheel parallel.

Genoemde leden vroegen voorts waarom niet gekozen wordt voor een volstrekt onafhankelijk instituut. Wij wijzen er in dit verband nogmaals op, dat de private instelling gebonden zal zijn aan de bepalingen van de wet, met name aan de in artikel 7, tweede lid, weergegeven vereisten, waaronder die van een onafhankelijke taakvervulling. Tevens maken wij deze leden attent op de bepaling in de statuten waarin uitgesloten wordt, dat degenen die bij de leiding van de private waarborginstelling zijn betrokken, zelf ook tot de kring van aanbieders behoren. De in de vraagstelling besloten suggestie van partijdigheid delen wij dan ook niet. Ten slotte zij in dit verband opgemerkt dat moeilijk gekozen kan worden voor een door onafhankelijke derden opgericht instituut, als nergens blijkt van enige animo bij die derden om tot een dergelijke oprichting over te gaan of daaraan mee te werken. Een bezwaar achten wij dit niet. Wij waarderen het juist positief dat het georganiseerde bedrijfsleven in deze, binnen het kader van de wet, zelf ook een eigen medeverantwoordelijkheid voor het functioneren van de waarborgtaak op zich neemt.

Meer dan één organisatie

De leden van de P.v.d.A.-fractie wezen voorts op de waarschuwing van de Raad van State dat in de strijd om de cliënt de ene organisatie zich wel eens soepeler zou kunnen gaan opstellen dan de andere.

Als, ingeval meer dan één waarborginstelling is aangewezen, deze situatie zich al voor zou doen, hetgeen wij niet bij voorbaat willen veronderstellen, dan geldt onverkort dat elke aangewezen organisatie strikt gebonden blijft aan de wettelijke bepalingen. Daarnaast zijn in de wet instrumenten aan de overheid tot ingrijpen gegeven. Deze lopen op van het vragen van informatie (het in artikel I, onderdeel QQ, voorgestelde artikel 58) via bemoeienis met het toezicht op de naleving (het in artikel I, onderdeel QQ, voorgestelde artikel 53) tot intrekking van de aanwijzing (het in artikel I, onderdeel H, voorgestelde artikel 7, derde lid).

Zonder een oordeel uit te spreken over de ervaringen met de APK wijzen wij er wel op dat de situatie rond de keuring van auto's een geheel andere is dan die rond het waarborgen van edelmetalen voorwerpen. In het laatste geval zal het nooit om een groot aantal keuringsinstellingen met een eventueel verschillend beleid gaan.

Met de leden van de P.v.d.A.-fractie achten ook wij het een belang van de aan te wijzen rechtspersoon de marktontwikkelingen zo goed mogelijk in te schatten, net zoals dat voor elk bedrijf geldt.

Met het bezien van de economische haalbaarheid, waarnaar deze leden vroegen, is het volgende bedoeld. Wanneer een gegadigde zich meldt, zal onderzocht moeten worden of er bedrijfsmatig een reële basis voor zo'n extra gegadigde aanwezig is. Een marktverdeling tussen aangewezen

waarborginstellingen naar gebied of categorie van werken is op grond van de wet niet mogelijk. Elke aangewezen waarborginstelling zal gehouden zijn aan het bepaalde in het eerste lid van artikel 7 van de wet (artikel I, onderdeel H). Een aangewezen waarborginstelling zal aanbieders, waar te lande ook gevestigd, en wat voor soort edelmetalen voorwerpen zij ook aanbieden, moeten accepteren.

Rechtsvorm en aansprakelijkheid

Naar aanleiding van de opmerkingen van de leden van de **P.v.d.A.**-fractie over rechtsvorm en privatiseringsgedachte merken wij op, dat bij privatisering van een tot dusverre door de overheid verrichte taak slechts die wettelijke voorschriften dienen te worden gesteld die, gezien de doelstellingen van (de nog resterende) overheidsbemoedening, noodzakelijk zijn. In het onderhavige geval zien wij, gelet op de doelstellingen van de Waarborgwet, te weten eerlijkheid in de handel en consumentenbescherming, geen aanleiding verdergaande eisen aan de private waarborginstelling te stellen dan die welke zijn vervat in artikel 7, tweede lid (artikel I, onderdeel H).

De voornoemde leden stelden voorts de aansprakelijkheid van de waarborginstelling aan de orde.

De door de Federatie Goud en Zilver opgerichte vennootschap heeft een maatschappelijk kapitaal van f 500 000. In de huidige situatie achten wij dat voldoende. Dit neemt niet weg dat, afhankelijk van nu nog niet te voorzien marktontwikkelingen, in de toekomst bekeken zal moeten worden of aanpassing nodig is. In dit verband zijn ook van belang de bevoegdheden van de Minister van Economische Zaken ten aanzien van de begroting van de waarborginstelling (het in artikel I, onderdeel H, voorgestelde artikel 7d).

De bij brief van 26 juni 1986 toegezonden concept-statuten zijn, na verkrijging van de verklaring van geen bezwaar van de Minister van Justitie, ongewijzigd vastgesteld.

Naar wij van de oprichters van de waarborginstelling, de Federatie Goud en Zilver, hebben begrepen, ligt het in de bedoeling dat de vennootschap de eerstkomende jaren alle energie richt op het goed van de grond krijgen van de onderneming en op de consolidering van de huidige functies van de waarborg. Dit neemt niet weg dat wellicht op wat langere termijn de bij de waarborginstelling betrokkenen zich zouden kunnen bezinnen of uitbreiding van de activiteiten tot buiten het huidige kader, bijvoorbeeld door het aanbieden van facultatieve keuringen voor niet-edelmetalen voorwerpen, wenselijk is. Thans valt daarover nog niets te zeggen.

Wat betreft de pensioenvoorzieningen voor de werknemers die behoren tot de metaalnijverheid, merken wij op dat deze zijn ondergebracht bij de Stichting bedrijfspensioenfondsen voor de metaalnijverheid (BPMN). Blijkens door de Federatie Goud en Zilver aan het personeel van de Dienst van de Waarborg verstrekte informatie ontstaat door overgang van staatsdienst naar de Waarborg N.V. geen pensioenbreuk. Het BPMN gaat namelijk uit van het levensjarenbeginsel; het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds hanteert het diensttijdbeginsel.

Budgettaire besparing en versterking marktsector

De leden van de **P.v.d.A.**-fractie vroegen om een toelichting van het begrip «formatief voordeel».

Door privatisering van de Dienst van de Waarborg wordt de personele begroting van de belastingdienst verminderd met 66 personen (mensjaren). Voor de toekomstige werkzaamheden bij het Ministerie van Economische Zaken is naar schatting een halve formatieplaats nodig. Een en ander is in de memorie van toelichting omschreven als een formatief voordeel. Door deze verlaging van de formatie dalen uiteraard de personele kosten

(salarissen en andere betalingen waarop krachtens de rechtspositie voor het overheidspersoneel aanspraak kan worden gemaakt). Het bedoelde bedrag voor salarissen is voor 1986 te stellen op ± f 4 mln. Voor een eenvoudige kosten-batenanalyse van de privatisering zij verwezen naar het gestelde op blz. 5 van de nota naar aanleiding van het eindverslag van de Tweede Kamer (Kamerstukken II 1985/86 19 372, nr. 9).

Van een directe versterking van de marktsector, waarnaar deze leden vroegen, zouden wij niet willen spreken. Bij een vergroting van efficiency zullen echter op den duur de uitvoeringskosten kunnen verminderen. Voorts zal, mocht op langere termijn de bij de private waarborginstelling aanwezige kennis ook op facultatieve wijze ten bate van keuringen van niet-edelmetalen voorwerpen benut worden, een groter maatschappelijk rendement van de waarborginstelling kunnen optreden.

Hoewel de betrokken bedrijfstak aanvankelijk de noodzaak tot privatisering niet inzag, is van die zijde evenwel de bereidheid getoond om, indien noodzakelijk, daaraan mee te werken. Het verheugt ons te kunnen constateren, dat van de kant van de Federatie Goud en Zilver op zeer positieve en constructieve wijze wordt meegewerkt aan de privatiseringsoperatie.

Internationale aspecten

De vragen van de leden van de **P.v.d.A.**-fractie over internationale aspecten kunnen wij als volgt beantwoorden.

In het Witboek van de Europese Commissie over de voltooiing van de interne markt worden geen maatregelen voorgesteld, c.q. voornemens aangekondigd ten aanzien van erkenning of harmonisering van de keuring en waarborging van edele metalen. Initiatieven van de Europese Commissie hieromtrent zullen onzerzijds positief worden bejegend. Het zou voor de hand liggen dat de Commissie zich hierbij – in de geest van het Witboek – eerder zou richten op wederzijdse erkenning en gelijkwaardigheid dan op harmonisatie.

Zoals in de memorie van toelichting (p. 4) reeds is aangekondigd ligt het in het voornemen, toetreding van Nederland tot de Conventie tot het waarborgen van edelmetalen voorwerpen (de Conventie van Wenen) te bevorderen. Deze conventie (waarbij tot dusverre uitsluitend Europese landen zijn aangesloten) werd door de eerste ondergetekende bij de behandeling van het onderhavige wetsvoorstel in de Tweede Kamer kortheidshalve aangeduid als «de Europese Conventie».

Wat betreft de verhouding van een eventuele EG-regeling tot de Conventie van Wenen merken wij op dat het, om problemen te vermijden, wenselijk zou zijn dat de inhoud van zo'n regeling aansluit op die van de Conventie.

Wat betreft de Benelux, wijzen wij op het in 1950 tussen België, Nederland en Luxemburg gesloten Verdrag tot unificatie van accijnzen en het waarborgrecht (Trb. 1951, 159). Daarbij zijn de van rijkswegen aangebrachte (per land verschillende) stempelmerken voor de gemeenschappelijke gehalten wederzijds erkend. Men zie in dit verband artikel 48 van de Waarborgwet.

Slot

Wat de vraag betreft wat het volgende voorstel tot privatisering zal zijn dat bij de Staten-Generaal zal worden ingediend, delen wij mede dat de verantwoordelijkheid voor de diverse privatiseringsprojecten ligt bij de betrokken bewindspersonen. In dit verband zij verwezen naar bijlage 1 van de Miljoenennota 1987 (Kamerstukken 19 700 nr. 1, bijlage 1.5., blz. 110 e.v.) waarin een overzicht wordt gegeven van de stand van zaken bij de diverse privatiseringsonderwerpen. Het ligt in de verwachting dat de Staten-Generaal binnenkort zal worden geïnformeerd over nieuwe

beslissingen. Overigens zullen niet alle privatiseringsprojecten gepaard behoeven te gaan met wetswijzigingen.

Voorts zal komend voorjaar de eerste jaarlijkse evaluatie van de privatiseringsoperatie, zoals vermeld in het regeerakkoord, aan de Staten-Generaal worden gestuurd.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
A. J. Evenhuis

De Minister van Financiën,
H. O. C. R. Ruding